

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การจัดการเงินทุนเป็นหน้าที่ทางการเงินที่สำคัญมากของธุรกิจทุกแห่ง ธุรกิจที่มีการจัดการเงินทุนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะการดำเนินงานของตนจะสามารถเจริญเติบโตได้อย่างรวดเร็ว โดยไม่ประสบปัญหาการดำเนินงานหยุดชะงักเพราะขาดแคลนเงินทุน การจัดการเงินทุนระยะสั้นอย่างหนึ่งซึ่งพบอยู่เสมอในกรณีศึกษา (Case Study) ทางการเงิน คือ การจัดการเงินทุนโดยใช้สินค้าคงคลัง (Inventory Financing) แต่เนื่องจาก กรณีศึกษาดังกล่าวเป็น เรื่องที่เกิดขึ้นกับธุรกิจ ในต่างประเทศ จึงเป็นที่น่าสนใจว่า การจัดการเงินทุนโดยใช้สินค้าคงคลังในประเทศไทยนั้นจะมีวิธีการ เหมือนกับต่างประเทศหรือไม่ และมีใช้แพร่หลายมากเพียงใด

การจัดการเงินทุนโดยใช้สินค้าคงคลังนี้ เป็นแหล่งเงินทุนภายนอกที่อย่างหนึ่งของธุรกิจ เพราะแทนที่จะปล่อยให้เงินทุนจมอยู่ในสินค้าคงคลังนั้นโดยไร้เหตุ ธุรกิจก็สามารถใช้ประโยชน์ จากสินค้าคงคลังได้ การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเงินทุนประเภทนี้ จะเป็นแนวทางให้ผู้สนใจได้ทราบ วิธีการจัดการเงินทุนโดยใช้สินค้าคงคลังที่ใช้กันอยู่ในประเทศไทยดีขึ้น โดยเฉพาะธุรกิจต่าง ๆ อาจ ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเงินทุนโดยใช้สินค้าคงคลังให้เหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานของตน เพราะการจัดการเงินทุนโดยใช้สินค้าคงคลังในประเทศไทยนั้นมีแบ่งแยกออกไปเป็นหลายประเภทและ หลายสถาบันด้วยกัน มีใช้ว่าธุรกิจทุกแห่งจะสามารถใช้วิธีการจัดการเงินทุนนี้ได้ทุกประเภทหรือทุกสถาบัน ธุรกิจหนึ่งอาจเหมาะสมที่จะใช้วิธีการจัดการเงินทุนอย่างหนึ่งกับสถาบันหนึ่ง ในขณะที่ธุรกิจอีกแห่ง เหมาะสมที่จะใช้วิธีการจัดการเงินทุนประเภทอื่นหรือกับสถาบันอื่นมากกว่า การศึกษานี้จึง เป็นการ รวบรวมวิธีการจัดการเงินทุนโดยใช้สินค้าคงคลังทุกประเภทกับทุกสถาบันที่มีกระทำกันในประเทศไทย ขณะนี้ และได้มีการพิจารณาถึงปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมทั้งข้อดีและข้อเสียของการจัดการเงิน ทุนประเภทนี้ ทั้งในแง่ของผู้จัดหาเงินทุนและสถาบันที่เป็นแหล่งเงินทุน ตลอดจนทำการประมาณความ

นิยมของการให้สินเชื่อซึ่งมีสินค้าค้ำคองคลัง เป็นประกันและ เสนอแนะข้อที่ควรปรับปรุงแก้ไขด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษาและค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ เรื่องการจัดการจัดหาเงินทุนโดยใช้สินค้าค้ำคองคลังในประเทศไทยนี้ มี วัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึง

๑. ประเภทการจัดการจัดหาเงินทุน โดยใช้สินค้าค้ำคองคลังที่มีกระทำได้ภายในประเทศไทยทั้งหมด
๒. วิธีการโดยละเอียดของการจัดหาเงินทุนโดยใช้สินค้าค้ำคองคลังแต่ละประเภท ในแต่ละสถาบันที่เป็นแหล่งเงินทุนประเภทนี้
๓. วิเคราะห์ถึงความนิยมของการให้สินเชื่อซึ่งมีสินค้าค้ำคองคลังเป็นหลักประกันของทุกสถาบัน
๔. รวบรวมปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนข้อดี ข้อเสียของการจัดหาเงินทุนประเภทนี้ และหาวิธีแก้ไขปรับปรุง

ขอบเขตของการศึกษาและค้นคว้า

การศึกษาในเรื่องนี้ เป็นการศึกษาและค้นคว้าถึงวิธีการจัดหาเงินทุนโดยใช้สินค้าค้ำคองคลัง เป็นหลักประกันจากสถาบันทุกประเภทในไทยที่มีการปล่อยสินเชื่อดังกล่าว โดยมีการกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

๑. การศึกษาจะเน้นหนักไปใน เรื่องของการจัดหาเงินทุนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจผู้จัดหาเงินทุนเท่านั้น ไม่ได้ทำการศึกษาลึกซึ้งไปถึงวิธีการโดยละเอียดของสถาบันที่เป็นแหล่งเงินทุนว่ามีการปฏิบัติ เช่น การบันทึกรายการหรือการลงบัญชี การติดต่อกับสายงานอื่นและการจัดหาเงินทุนมาปล่อยสินเชื่อประเภทนี้ อย่างไรบ้าง
๒. สถาบันที่เป็นแหล่งเงินทุนซึ่งได้ทำการศึกษานี้ หมายความว่าสถาบันซึ่งทางการรับรองโดยจัดตั้งขึ้นเองหรือมีการจดทะเบียนอนุญาตให้ประกอบกิจการกู้ยืมประเภทนั้น ๆ ได้ จะไม่รวมถึงการกู้ยืมกับบุคคลหรือกลุ่มอื่น ๆ นอกเหนือจากขอบเขตดังกล่าว แม้ว่าการกู้ยืมนั้นจะใช้สินค้าค้ำคองคลังเป็นหลักประกันด้วยก็ตาม

๓. คำว่า "สินค้าคงคลัง" หมายความว่ารวมถึงแต่จำกัดที่ สินค้าระหว่างทำ ไปจนถึงสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งธุรกิจผู้จัดหาเงินทุนมีกรรมสิทธิ์อยู่ไม่ว่าธุรกิจจะเป็นผู้ครอบครองดูแลสินค้าเหล่านั้นหรือไม่ก็ตาม แต่สินค้านั้นจะต้องมีไว้เพื่อขายหรือใช้เป็นส่วนประกอบในการผลิตของธุรกิจ

๔. ธุรกิจผู้จัดหาเงินทุนนี้ หมายถึง นิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา ที่ประกอบธุรกิจการค้าเกี่ยวกับสินค้านั้นโดยตรง

๕. จากการศึกษาและค้นคว้า ปรากฏว่า สถาบันที่ปล่อยสินเชื่อโดยมีสินค้าคงคลังเป็นประกันนั้นมีอยู่ ๔ สถาบัน คือ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทคลังสินค้าสาธารณะ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร แต่เนื่องจากสามสถาบันแรกมีผู้ประกอบการอยู่เป็นจำนวนมากมายังไม่สามารถศึกษารวบรวมข้อมูลจากทุก ๆ แห่งได้ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงต้องจำกัดขอบเขตว่าธนาคารพาณิชย์ จะศึกษาเฉพาะธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยเท่านั้น ส่วนบริษัทเงินทุนและคลังสินค้าสาธารณะ จะศึกษาเฉพาะบริษัทที่ดำเนินการอยู่ในขณะที่ทำการค้นคว้ารวบรวมข้อมูล และในการศึกษาถึงหลักการและวิธีปฏิบัติของการปล่อยสินเชื่อ จะศึกษาจากสถาบันที่มีการปล่อยสินเชื่อโดยมีสินค้าคงคลัง เป็นประกันในระดับสูงกว่าสถาบันอื่นที่อยู่ในประเภทเดียวกัน หรือเป็นสถาบันที่สามารถเข้าทำการศึกษารวบรวมข้อมูลได้มากเท่านั้น และจะไม่ยึดถือเอาแห่งใดแห่งหนึ่งเป็นหลัก แต่จะศึกษาถึงวิธีการและแนวทางที่สถาบันประเภทนั้นนิยมใช้ปฏิบัติกันทั่วไป โดยเฉพาะในสถาบันที่มีขนาดใหญ่ ๆ ดังนั้น จึงอาจมีบางสถาบันที่มีวิธีการในเรื่องปลีกย่อยแตกต่างกันออกไปได้บ้าง

๖. การรวบรวมข้อมูลและตัวเลขจากแหล่งดังกล่าวนี้ สิ้นสุดลงในเดือนเมษายน ๒๕๒๑ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังจะถือว่าอยู่นอกเหนือการศึกษาค้นคว้านี้

วิธีการดำเนินการศึกษาและค้นคว้า

๑. การศึกษารวบรวมวิธีการปฏิบัติและรายละเอียดของสินเชื่อที่มีสินค้าคงคลังเป็นประกัน

การศึกษาค้นคว้านี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่อไปนี้ คือ

๑. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) คือ แหล่งข้อมูลโดยตรง ซึ่งได้แก่ สถาบันที่มีการปล่อยสินเชื่อประเภทนี้ วิธีการศึกษา ทำโดยสอบถามเจ้าหน้าที่ของสถาบันทั้งที่เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในเรื่องนั้น ๆ โดยตรง และเจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารซึ่งเป็นหัวหน้าควบคุมงานในส่วนหรือฝ่ายนั้น

สถาบันที่ได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูล คือ

๑.๑ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๑.๒ ธนาคารพาณิชย์ ซึ่งได้แก่ ธนาคารกรุงเทพจำกัด ธนาคารกสิกรไทยจำกัด ธนาคารกรุงศรีอยุธยาจำกัด และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด

๑.๓ บริษัทเงินทุน ซึ่งได้แก่ บริษัท เซส แมนฮัตตัน อินเวสต์เมนต์ (ประเทศไทย) จำกัด บริษัทค้าหลักทรัพย์และลงทุนจำกัด บริษัทสินดุตสาหกรรมไทยจำกัด บริษัทบางกอกอินเวสต์เมนต์จำกัด บริษัทสินเอเซียจำกัด และบริษัทสหธนกิจไทยจำกัด

๑.๔ บริษัทคลังสินค้าสาธารณะ ซึ่งได้แก่ บริษัทศรีอยุธยาคลังสินค้าจำกัด และบริษัทอาเซียนคลังสินค้า จำกัด

๒. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) คือ แหล่งข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้แล้ว ซึ่งได้แก่

๒.๑ หนังสือและวารสารต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

๒.๒ เอกสารและสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ ที่ใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือเป็นข้อความสรุปลักษณะ และวิธีการให้สินเชื่อของสถาบันที่ปล่อยสินเชื่อโดยมีสินค้าคงคลังเป็นประกัน

๒.๓ ประมวลกฎหมายและระเบียบของทางราชการ

๓. การรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์การปล่อยสินเชื่อที่มีสินค้าคงคลัง เป็นประกัน

ข้อมูลต่าง ๆ ที่นำมาวิเคราะห์และประเมินความนิยมของการใช้สินเชื่อประเภทนี้ ส่วนใหญ่เป็นตัวเลขและรวบรวมมาจากแหล่งต่าง ๆ คือ

๑. ธนาคารแห่งประเทศไทย

๒. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๓. ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยทั้งหมด ๑๖ ธนาคาร แต่ผลการรวบรวมปรากฏว่าสามารถเก็บตัวเลขมาได้ ๑๐ ธนาคารเท่านั้น เนื่องจากธนาคารกสิกรไทยจำกัด ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การจำกัด ธนาคารไทยทุนจำกัด ธนาคารมหานครจำกัด ธนาคารเอเชียทรัสต์จำกัด และสหธนาคารกรุงเทพจำกัด ไม่สามารถจะเปิดเผยตัวเลขต่อบุคคลภายนอกได้

๔. บริษัทเงินทุน เนื่องจากมีจำนวนถึง ๑๑๓ แห่ง จึงไม่สามารถรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ได้หมด การวิเคราะห์จึงต้องใช้การสุ่มตัวอย่างขึ้นมาประมาณ ๒๕% คือ ๓๐ บริษัท ซึ่งคาดว่าเพียงพอที่จะใช้เป็นตัวแทนของบริษัทเงินทุนทั้งหมดในประเทศไทยได้

๕. บริษัทคลังสินค้าสาธารณะ ซึ่งมีจำนวน ๕๐ บริษัทที่ดำเนินงานอยู่ในขณะที่มีการศึกษาค้นคว้านี้ได้ทำการสุ่มตัวอย่างขึ้นมาประมาณ ๒๕% ซึ่งเท่ากับ ๑๒ บริษัท และคาดว่าเพียงพอที่จะเป็นตัวแทนของบริษัทคลังสินค้าสาธารณะทั้งหมดในประเทศไทยได้เช่นกัน

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ประเมินความนิยมของการให้สินเชื่อนี้ ยังได้อาศัยแนวทางการรวบรวมข้อมูลของกองคลังสินค้า กรมการค้าภายในด้วย ส่วนการพิจารณาถึงผลดี ผลเสีย และปัญหาของการจัดหาเงินทุนโดยใช้สินค้าคงคลัง ได้ทำการสอบถามจากธุรกิจที่มีการจัดหาเงินทุนประเภทนี้เป็นจำนวนมากบางแห่งด้วย

การสุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ความนิยมในการปล่อยสินเชื่อโดยมีสินค้าคงคลัง เป็นประกันของบริษัทเงินทุน และคลังสินค้าสาธารณะ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้คือ

๑. Sampling Frame คือ รายชื่อบริษัทเงินทุนและบริษัทคลังสินค้าสาธารณะ ที่ทำการสุ่มตัวอย่าง ได้มาจากส่วนกำกับและวิเคราะห์บริษัทเงินทุน ธนาคารแห่งประเทศไทย และกองคลังสินค้า กรมการค้าภายใน ตามลำดับ ซึ่งแหล่งดังกล่าวนี้ คาดว่าให้ Sampling Frame ได้ถูกต้องตรงกับประชากร คือจำนวนบริษัทเงินทุนและบริษัทคลังสินค้าที่มีอยู่ทั้งหมดในไทยมากที่สุด เพราะเป็นหน่วยงานที่ทำการควบคุมธุรกิจทั้ง ๒ ประเภทนี้โดยตรง

๒. วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้วิธี Stratified random sampling คือ จัดแบ่งบริษัทเงินทุน และบริษัทคลังสินค้าสาธารณะออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามขนาดของทุนจดทะเบียน โดยแบ่งเป็นบริษัทขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก แล้วจึงสุ่มตัวอย่างขึ้นมาประมาณ ๒๕% จากแต่ละกลุ่มนั้น การสุ่มตัวอย่างทำโดย จัดเรียงและให้หมายเลขบริษัทเงินทุนและบริษัทคลังสินค้าสาธารณะตามลำดับตัวอักษร แล้วจึงสุ่มตัวอย่างขึ้นมาตาม Random number ในตารางสถิติ ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้ จะทำให้ทุก ๆ บริษัทมีโอกาสที่จะถูกเลือกขึ้นมาเท่ากันหมด โดยตัวอย่างที่ได้จะเป็นตัวแทนของบริษัทที่มีขนาดทุนต่าง ๆ กัน ไม่เน้นหนักไปที่บริษัทขนาดใหญ่ขนาดหนึ่งมากเกินไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

การศึกษาค้นคว้านี้ เป็นการรวบรวมวิธีการและรายละเอียดในการจัดหาเงินทุนโดยใช้สินค้านำค้ำประกันที่มีกระทำการอยู่ในประเทศไทย เพื่อให้ผู้ที่สนใจ โดยเฉพาะธุรกิจที่ต้องการจัดหาเงินทุน ได้ทราบถึงวิธีการจัดหาเงินทุนประเภทนี้โดยละเอียด และทราบว่า ธุรกิจประเภทใดควรใช้วิธีการจัดหาเงินทุนโดยใช้สินค้านำค้ำประกันอย่างไรและกับสถาบันใด รวมทั้งควรใช้สินค้าประเภทใดมาจัดหาเงินทุนนี้

ในการศึกษานี้ ได้พยายามประเมินความนิยมของการจัดหาเงินทุนประเภทนี้ เท่าที่จะทำได้ โดยวัดจากการปล่อยสินเชื่อของสถาบันที่เป็นแหล่งเงินทุน ซึ่งจะทำให้ผู้ที่มีความสนใจหรือกำลังศึกษาในเรื่องสินเชื่อประเภทต่าง ๆ ทราบว่า สินเชื่อที่มีสินค้านำค้ำประกันเป็นหลักประกันนั้น มีแพร่หลายเพียงใดในประเทศไทย นอกจากนั้น การศึกษาค้นคว้านี้ยังทำให้ทราบถึงผลดี ผลเสีย ตลอดจนอุปสรรคหรือปัญหาต่าง ๆ ของการจัดหาเงินทุน หรือการปล่อยสินเชื่อประเภทนี้ รวมทั้งแนวทางที่อาจใช้แก้ไขด้วย

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย